

Folketingets Erhvervsudvalg
udvalgsformanden

Erhvervsudvalget (2. samling)
ERU alm. del - Bilag 62
Offentligt

Christiansborg, 31. marts 2005

Kære medlem og stedfortræder af Erhvervsudvalget,

Folketingets Forretningsorden er 16. december 2004 ændret således, at det nu klart fremgår, at fagudvalgene også behandler EU-sager. Ændringen er en opfølgning på Europaudvalgets beretning om Folketingets behandling af EU-sager. Et væsentligt mål med beretningen er, at Folketinget så tidligt som muligt får kendskab til nye EU-lovgivningsinitiativer, således at Folketingets muligheder for at præge indholdet af EU-lovgivningen sikres bedst muligt.

De væsentligste ændringer, som beretningen medfører for fagudvalgene, er:

- **Regeringens grundnotater.** De såkaldte grundnotater om forslag til ny EU-lovgivning skal fremover indeholde regeringens foreløbige holdning til forslaget. Folketinget – og herunder fagudvalgene – vil dermed på et meget tidligt tidspunkt i EU-lovgivningsprocessen få kendskab til regeringens foreløbige holdning til et givent EU-forslag. Herved bliver det lettere for fagudvalgene at behandle og udtale sig om de vigtigste af lovforslagene fra EU. Organisationernes høringssvar oversendes fortsat snarest muligt fra regeringen.
- **Bedre kontrol med nærhedsprincippet.** Et af elementerne i forfatningstraktaten – som endnu ikke er trådt i kraft – er, at 1/3 af de nationale parlamenter med henvisning til nærhedsprincippet har mulighed for at tvinge Kommissionen til at genoverveje et forslag. Regeringen vil til dette formål fremsende et "subsidiaritets-notat" til fagudvalgene senest 2 uger efter væsentlige forslags oversendelse fra Kommissionen indeholdende en vurdering af om forslagets overensstemmelse med nærhedsprincippet.

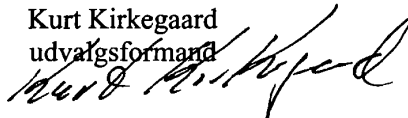
Europaudvalgets beretning om ajourføring af Folketingets behandling af EU-sager indebærer, at kvaliteten og timingen i informationerne til fagudvalgene om EU-sager styrkes. Udvalgssekretærene og EU-sekretariatet vil fortsat yde bistand til fagudvalgenes medlemmer og stedfortrædere i EU-sager både på det praktiske og faglige plan.

Til yderligere orientering er der 31. marts 2005 omdelt en folder i alle medlemsbokse, der beskriver fagudvalgenes muligheder for behandling af EU-sager.

Jeg foreslår, at vi benytter denne anledning til at tage en drøftelse i Erhvervsudvalget af, hvordan vi fremover behandler EU-sager.

Med venlig hilsen

Kurt Kirkegaard
udvalgsformand

Fagudvalgenes behandling af EU-sagerne

De fleste af Folketingets fagudvalg beskæftiger sig i dag med politikområder, der i større eller mindre grad bliver påvirket af den EU-lovgivning, som EU's institutioner vedtager i Bruxelles. Derfor fremgår det af Folketingets forretningsorden, at fagudvalgene som en del af lovgivningsarbejdet behandler EU-sager indenfor fagudvalgets ressortområde. Hvordan det enkelte fagudvalg mere konkret behandler EU-sagerne, beslutter fagudvalget selv.

For at sikre Folketinget **størst mulig indflydelse** på EU-sagerne, bør fagudvalgenes behandling af EU-sager sikre, at Folketinget bliver **inddraget så tidligt som muligt** og før EU-lovgivningen er endeligt vedtaget på EU-plan.

En tidlig inddragelse af Folketinget er væsentlig, fordi EU's medlemslande har **overdraget lovgivningskompetence** (suveræniteten) til EU på bestemte områder. Når EU vedtager ny EU-lovgivning har det derfor enten samme effekt for danske borgere, som hvis Folketinget selv havde vedtaget den pågældende lovgivning (forordninger), eller også får Folketinget ofte kun snævre rammer for, hvordan EU-lovgivningen kan gennemføres i dansk lovgivning (direktiver). Hertil kommer, at når først EU-lovgivning er vedtaget, kan den kun ændres ved ny EU-lovgivning.

Udgangspunktet for Folketingets behandling af EU-sagerne er, at regeringen i Folketingets Europaudvalg får mandat til at stemme om nye forslag til EU-lovgivning i Rådet. Europaudvalget er imidlertid ikke det eneste udvalg i Folketinget med indflydelse på EU-sagerne.

Også fagudvalgene har mulighed for indflydelse, men det kræver, at fagudvalgene **systematisk og tidligt** i EU-lovgivningsprocessen foretager en selvstændig behandling af nye forslag til EU-lovgivning.

Nærværende pjeces beskriver hovedtrækkene i fagudvalgenes behandling af EU-sagerne.

Fagudvalgenes behandling af EU-sagerne

- en introduktion

Fagudvalgenes generelle behandling af EU-sagerne

Der kan gå ganske lang tid fra Kommissionen fremsætter et forslag til EU-lovgivning og til en eventuel mandatgivning i Europaudvalget forud for et rådsmøde i Bruxelles, hvor forslaget er på dagsordenen. Inden forslaget behandles i Rådet første gang, vil Europa-Parlamentets 1. behandling have fundet sted, ligesom arbejdsgrupper under Rådet vil være gået i gang med forhandlingerne om det fremsatte forslag.

På dansk niveau indledes møderne i det relevante specialudvalg (et embedsmandsudvalg under regeringen), når forhandlingerne i Bruxelles går i gang, dvs., når forhandlingerne om forslaget iværksættes i arbejdsgruppen under Rådet. Formandskabet for det pågældende specialudvalg varetages af det relevante fagministerium. I specialudvalget sidder herudover repræsentanter for interesseorganisationer, andre berørte ministerier og styrelser m.m.

Med andre ord starter såvel de danske som de europæiske forhandlinger om indholdet af ny EU-lovgivning kort tid efter, at Kommissionen har fremsat sit forslag.

Jo før Folketinget – herunder fagudvalgene – involveres i og får indsigt i forhandlingerne, jo større er muligheden for parlamentarisk indflydelse på det endelige indhold af den europæiske lovgivning.

Denne indflydelse sker primært gennem den parlamentariske kontrol med regeringens EU-politik, men også en tidlig kontakt mellem danske medlemmer af Europa-Parlamentet og Folketinget vil kunne bidrage til at sikre, at danske holdninger repræsenteres i alle faser af EU's lovgivningsproces.

Det er i den forbindelse værd at bemærke, at et stigende antal EU-sager, der følger proceduren for fælles beslutningstagen, reelt afsluttes i forbindelse med førstebehandlingen i Rådet og Europa-Parlamentet efter intensive forhandlinger mellem Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen i de såkaldte trilog-møder.

Kommissionen fremsætter forslag til EU-lovgivning

↓
Folketinget vurderer nærhedsprincippet (*inden 6 uger*)

↓
Senest 4 uger efter at Kommissionen har fremsat forslaget, skal regeringen fremsende et *grundnotat* på forslaget. Evt. høringssvar er indeholdt i grundnotatet eller fremsendes snarest af regeringen (*inden 8 uger*)

↓
Fagudvalget behandler forslaget til ny EU-lovgivning
↓
Mulige tilgange til behandlingen i fagudvalget:

Fagudvalget kan stille skriftlige spørgsmål til forslaget
Ministeren kaldes i samråd mhp. generel orientering om forslaget

Fagudvalget afholder ekspertmøde
Fagudvalget udveksler synspunkter med danske medlemmer af Europa-Parlamentet eller med Europa-Parlamentets "rapporteur" på forslaget

Fagudvalget afholder høring om forslaget
Fagudvalget afgiver en indstilling til Europaudvalget om forslaget

↓
Regeringen fremsender *senest 8 dage* inden mødet i Europaudvalget et *sammenotat* til Folketinget.

↓
Ministeren er i samråd i fagudvalget forud for møderne i Europaudvalget og i Rådet

↓
Samråd i Europaudvalget og evt. mandatgivning
↓
Møde i Rådet Evt. afstemning om forslag til EU-lovgivning

↓
Vedtaget EU-lovgivning

.....

Forordninger – Gælder direkte og umiddelbart i Danmark
Direktiver – Skal implementeres i dansk lovgivning. Dette kan ske enten ved lov via Folketinget eller på administrativt plan, såfremt den gældende danske lovgivning allerede indeholder fornøden hjemmel.

Rammeafgørelser - Svarer til direktiver og skal implementeres i dansk lovgivning.

Fagudvalgenes kontrol af nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet er et af de centrale principper i EU-sammenhæng. Princippet går ud på, at de politiske beslutninger i EU altid skal træffes på lavest mulige administrative og politiske niveau og så tæt på borgerne som muligt. Det betyder, at bortset fra de områder, hvor EU har enekompetence, kan EU kun handle, såfremt det vil være bedre at gennemføre den pågældende lovgivning på EU-plan end på nationalt, regionalt eller lokalt plan.

I EU's lovgivningsproces er det som altovervejende hovedregel Kommissionen, der fremsætter forslag til ny EU-lovgivning. Kommissionen skal i den forbindelse altid - inden den fremsætter et forslag til EU-lovgivning - undersøge, om forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet og begrunde sin holdning.

Også Folketinget skal fremover deltage i denne kontrol. I den nye traktat om en forfatning for Europa (herefter "forfatningstraktaten"), der træder i kraft den 1. november 2006 (hvis alle lande ratificerer inden dette tidspunkt), er det bestemt, at de nationale parlamenter skal være med til at sikre, at nærhedsprincippet overholdes, og der indføres et såkaldt tidligt varslingsssystem.

Det tidlige varslingsssystem giver Folketinget og de øvrige nationale parlamenter i EU mulighed for at fremsende en begrundet udtalelse inden for de første seks uger efter et forslags oversendelse, hvori de nationale parlamenter redegør for, hvorfor det pågældende udkast krænker nærhedsprincippet.

Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet er forpligtet til at tage hensyn til udtalelsen, og hvis en tredjedel af de nationale parlamenter klager over, at et bestemt EU-lovforslag krænker nærhedsprincippet, skal udkastet tages op til fornyet overvejelse. Kommissionen kan herefter beslutte at opretholde sit forslag, ændre det eller trække det tilbage. Beslutningen skal begrundes.

Drejer det sig om et forslag vedrørende det politisk følsomme område om retligt samarbejde i kriminalsager eller politisamarbejde, skal udkastet tages op til fornyet overvejelse, hvis blot en fjerdedel af de nationale parlamenter afgiver en begrundet udtalelse.

Selv om forfatningstraktaten først træder i kraft den 1. november 2006 (hvis alle lande ratificerer inden dette tidspunkt) er rammerne for Europaudvalgets kontrol af nærhedsprincippet allerede vedtaget med Europaudvalgets nye beretning, som trådte i kraft den 1. januar 2005. Som det fremgår af figuren nedenfor har fagudvalgene mulighed for at deltage aktivt i denne kontrol.

Til støtte for Folketingets overvejelser omkring kontrollen af nærhedsprincippet, fremsender regeringen senest 2 uger efter et EU-forslags fremsættelse et såkaldt subsidiaritetsnotat til Folketinget vedrørende væsentlige nye EU-forslag. Subsidiaritetsnotatet indeholder den danske regerings holdning til, hvorvidt EU-forslaget respekterer nærhedsprincippet.

Kommissionen fremsætter forslag til EU-lovgivning

↓
Regeringen udarbejder et *subsidiaritetsnotat* på væsentlige forslag, som fremsendes til Folketinget *senest 2 uger* efter forslagens fremsendelse til Rådet

↓
Europaudvalget behandler udvalgte EU-forslag og anmoder det/de kompetente fagudvalg om en vurdering af forslagens overensstemmelse med nærhedsprincippet

↓
Fagudvalget vurderer Kommissionens forslag og kommer med en evt. indstilling til Europaudvalget

↓
På grundlag af bl.a. fagudvalgets evt. udtalelse afgiver Europaudvalget herefter sin holdning til forslaget til Kommissionen, Rådet, Europa-Parlamentet, regeringen og COSAC (samarbejdsorgan for de nationale parlamenter) *senest 6 uger* efter forslagens fremsendelse til Rådet.

↓
Hvis 1/3 af de nationale parlamenter mener, at et forslag strider mod nærhedsprincippet, skal Kommissionen overveje om den vil fastholde, ændre, eller trække sit forslag tilbage. (Gælder først fra forfatningstraktatens eventuelle ikrafttræden)

.....

En oversigt over andre nationale parlameters kontrol med nærhedsprincippet findes på COSAC's hjemmeside: www.cosac.org.

Hvilke informationer kan et fagudvalg gøre brug af ved behandlingen af EU-sager?

Dokumenter fra regeringen

a) Subsidiaritetsnotater efter 2 uger

Senest 2 uger efter at Kommissionen har fremsat et forslag til ny EU-lovgivning, skal regeringen have udarbejdet og fremsendt et subsidiaritetsnotat på alle væsentlige, nye kommissionsforslag til Folketinget. Subsidiaritetsnotatet indeholder regeringens vurdering af, om forslaget respekterer nærhedsprincippet.

b) Grundnotater efter 4 uger

Regeringen udarbejder senest 4 uger efter et forslags fremsættelse et grundnotat om forslaget. Grundnotatet indeholder en gennemgang af forslaget og herunder regeringens vurdering af de økonomiske og juridiske konsekvenser af forslaget. Grundnotatet indeholder tillige regeringens foreløbige holdning til forslaget. Dermed er grundlaget for en indledende politisk drøftelse i fagudvalget af forslaget til stede.

I det omfang andre medlemslandes holdning til forslaget er kendt oplyser regeringen herom i grundnotatet. Endelig skal høringssvar, der ikke er indarbejdet i grundnotatet oversendes til Folketinget senest 8 uger efter forslagets fremsættelse.

c) Samlenotater 8 dage før mødet i Europaudvalget

Samlenotatet indeholder opdaterede oplysninger om de sager, der er på Europaudvalgets dagsorden og som regeringen skal drøfte på Rådsmødet den efterfølgende uge. Samlenotatet fremsendes af regeringen senest 8 dage inden mødet i Europaudvalget finder sted.

d) Regeringen afrapporterer skriftligt fra rådsmøder

Senest 5 dage efter et rådsmøde modtager Folketinget – og herunder de relevante fagudvalg – en skriftlig afrapportering fra regeringen, som beskriver, hvad der er sket i de politisk interessante sager, og hvad evt. afstemninger har resulteret i.

e) Halvårligt oversigtsnotat fra regeringen

Regeringen udarbejder hvert halve år et oversigtsnotat om vigtige kommende sager på hvert enkelt ministerområde.

Dokumenter, information og bistand i EU-sagerne fra Folketingets administration

Folketingsmedlemmer, partiansatte og andre kan indhente information om aktuelle EU-sager eller om generelle EU-spørgsmål fra flere forskellige kilder i Folketingets administration.

Udvalgssekretæren

Det enkelte fagudvalgs *udvalgssekretær* yder faglig og praktisk bistand til fagudvalget, herunder også for så vidt angår EU-sagerne.

EU-konsulenttjeneste

Folketingets *EU-konsulenttjeneste* (tlf. 33 37 36 11 / 33 37 36 02) bistår Europaudvalget og fagudvalg med udredninger omkring aktuelle EU-sager eller politikområder.

Europaudvalgets sekretariat

Endvidere vil *Europaudvalgets sekretariat* (tlf. 33 37 36 10) kunne bistå med oplysninger om status for Europaudvalgets behandling af aktuelle EU-lovforslag, datoer for kommende rådsmøder, indhold af dagsordenen for kommende Europaudvalgsmøder m.m.

Folketingets EU-Oplysning

Endelig har *Folketingets EU-Oplysning* (tlf. 33 37 33 37) til opgave at besvare spørgsmål om EU (pr. mail eller vha. en hotline).

Folketingets EU-Oplysning vedligeholder Danmarks mest brugte hjemmeside om EU: www.euo.dk.

....

Pjecen er udarbejdet af Folketingets EU-konsulent-tjeneste.

Marts 2005